

מתוך דברי הגאון ר' צבי ברוורמן ראב"ד ביתר עילית בעניין השקעות בשוק ההון שנאמרו בכנס 'חיסכון והשקעות' שנערך בשכונת פסגת זאב מרכז בירושלים במוצ"ש פר' בשלח

יש דבר נוסף שהתחיל בשנים האחרונות, זה השקעה בשוק ההון, זה משהו חדש יחסית בציבור החרדי, לא יודע מה קרה? גם בכל העולם התפשט הדבר הזה.

מה זה שוק ההון? לא מדברים על קניית מניות באופן ישיר, שאברך קונה מניות לפי בחירה או לפי יועצים, יש בזה הרבה חסרונות! קודם כל אברך הופך להיות סוחר של מניות, הוא חי עם זה, בלי להיכנס לסיכויי רווח והפסד זה ממש לא בשביל אברך! לא בשביל מי שרוצה להחזיק בית נורמלי ומשפחה נורמלית, ובפרט אם הוא לומד והוא בן תורה, אסור דבר כזה בכלל! להתחיל להתעסק עם מניות, חוץ מזה שבסופו של דבר די מסתבר שהוא לא ירוויח.

מה שאנחנו מדברים זה על מדדים, מה זה מדדים? נקח את המדד של האס אנד פי 500 בארה"ב, יש עוד מדדים אבל ניקח את המדד הזה, הם לוקחים את ה-500 חברות הגדולות ויש עוד כל מיני אינדיקציות שהם קובעות כדי שזה יכנס לרשימה של ה-500, הם לוקחים את ה-500 החברות וקובעים את המדד, מה המצב של המניות האלה, מה המחיר שלהם כיום, ואתה יכול לקנות תמורת תשלום הצמדה למדד. אני נותן 1000 שקל, אם המדד יעלה 10% אני יקבל עוד 100 שקל, אם הוא ירד 10% אני מפסיד 10%.

(יש צורה שאני קונה באופן ישיר את המניות דרך חברה שהיא קונה בשבילך את המניות, יש בזה גם בעיות של ריבית וכו' אז עושים את זה דרך עוקבי סל או כל מיני צורות אחרות, זה הרי לא משנה למעשה בסופו של דבר אתה יכול לקבל כשר על פי דין ולקנות את מניות לפי המדד.)

כיום למעשה הרווח מחברה אין נפקא מינה בין הבעל הבית הגדול – מאסק – שיש לו 50 או 70% מהמניות, הרווח שהוא מקבל זה בדיוק הרווח שאתה מקבל באופן יחסי, (זה לא היה פעם כך פה בארץ וגם בחו"ל היה מניות בכורה מניות זהב היה חלוקת רווחים בצורה אחרת אבל היום מה שהם מקבלים העשירים בעלי החברות אתה גם מקבל אותו דבר.) זאת אומרת שבסך הכל אם אני מצטרף למדד של האס אנד פי אני הופך להיות שותף לכל האנשים האלה ומקבל אותו רווח כמוהם.

ההנחה הפשוטה היא שברור שכלכלה צומחת, כלכלה מרוויחה, וכל האנשים האלו מחזיקים חברות בשביל הרווח ובשביל ההתרחבות של החברות ואתה בסך הכל מצטרף איתם זה הסיפור.

הסטטיסטיקה מוכיחה שבמשך 50 שנים האחרונות זה נתן רווח המדדים האלו, האס אנד פי לדוגמא 10% רווח לשנה זה מה שזה נותן, אז באו אנשים ועשו חשבון מה אני צריך להשקיע בכל ההשקעות האלו? לקנות דירה ולהתעסק עם שוכרים ועם משכירים ודירה פעם זה ריק פעם זה מלא ופעם אתה צריך לרוץ אחרי אנשים, פה אני משקיע במדד והמדד עולה ואתה מקבל את הכסף, מה יכול להיות יותר טוב מזה? אם אתה

מסתכל לפי הסטטיסטיקה וניקח הנחה שזה ימשיך ככה - מה שאף אחד לא יודע! אף אחד לא לוקח אחריות מה שיכול לקרוא! יכול לקרוא מלחמת עולם, אני לא יודע מה שיקרה, כל מיני דברים אחרים, - באופן טבעי אז אדם אומר תוציא מחשב תראה, אתה משקיע כסף לפי 10% לשנה, תעשה חשבון זה מתנפח תוך 20 שנה למשהו הזוי לאיפה שזה מגיע... זה הסיפור של המדדים וזה מה שהתחיל להתפשט לא רק פה בארץ גם בעולם אנשים העבירו את הפנסיות קופות גמל כל מיני דברים למהלך הזה.

מה הבעיה בזה? הבעיה כמה דברים, ה-10% האלו זה לא בדיוק 10%.. יש בסופו של דבר מס, יש גם איזה שחיקה של הדולר, דבר נוסף יש בזה ירידות חדות, לפעמים יש מפולות, בכל המניות יש תקופות של מפולת, מה שקורה שאדם מצטרף למדד הזה ופתאום מתחיל מפולת אז הוא בורח בירידה.. הרי הוא לא יודע מראש, אחרי שזה מתחיל לעלות הוא הולך לקנות את זה אז הוא כבר הפסיד.. ובקיצור בסופו של דבר הוא נמחק! המדד הזה אם אתה רוצה להשקיע בזה זה צריך להיות לאורך ימים, 20 שנה למשל, אז אנחנו נוקטים שמה שירד יעלה בסופו של דבר, הבעיה היא שכשאתה יבוא לחתן את הילדים יכול להיות שבדיוק יהיה במפולת הדבר הזה, ואז מה הוא יעשה? ימכור? לא ימכור? יש כל מיני בעיות, אבל האס אנד פי זה מהלך מסוים.

יש עכשיו לאחרונה כדי להנגיש את זה לאברכים, זה משהו די פשוט אבל להנגיש את זה, יש את תכנית 'בנקל' שבסך הכל היא לא עושה שום דבר, הכסף לא עובר דרך הרבנים או דרך העסקנים.. בכלל לא קשור לזה, זה הכל נכנס אופן ישיר דרך חברה שיש עליה רגולטור, לא שהם צדיקים גדולים כל החברות האלה אבל הם פועלים עם רגולטור, עם סדר, כל שקל שנכנס הכל פועל בפיקוח, זאת אומרת שזה אפשרות מסוימת של השקעה שאדם משקיע יכול לעשות השקעה חודשית, חיסכון חודשי 1000 שקל או 2000 שקל. אם תוציאו את המחשבים, סימולטור שיש, זה מראה שזה דברים מאוד מאוד חזקים! וזה הוכיח את עצמו.

אף אחד לא יכול להבטיח שמחר ארה"ב לא תרד וסין תעלה.. אני לא יודע מה שיקרה, או דברים אחרים, אף אחד לא יכול להבטיח! תמיד יש סיכון, קודם כל הסיכון הוא לא על כל הכסף, זה יהיה עוד שווה.. אמריקה תהיה עוד שווה איזה כמה גרושים...

יש עוד נקודה שאם הדולר יורד אז אתה צמוד לדולר, נגיד השנה שהאס אנד פי לדוגמא - אני לא יודע בדיוק את המספרים - עלה בערך 20% אבל הדולר ירד 20% ביחס לשקל זה היה 3.8 עכשיו זה 3.1 בערך אז כמעט זה נמחק! אבל מסתכלים לטווח ארוך, אבל גם זה אנחנו לא יודעים, אולי מדינת ישראל תתחזק, כמו דברים לא צפויים שעכשיו קרה שהדולר יורד, אם הדולר יגיע ל-2 שקל אז כל האס אנד פי איבדת חצי מהערך שלו!

זה כמו השקעות, זה השקעה נורמלית! הגיונית! ולא צריך לשים את כל הביצים בסל אחד! זה אפשרות של השקעה טובה שלכאורה בסופו של דבר תוכיח, אפשר גם לחלק את זה, חלק באגרות חוב, חלק בדברים אחרים, בקרנות פנסיה יש הרבה סוגים, יש סיכון מוגבר ויש סיכון נמוך, אתה יכול לערבב את זה, כל אחד לפי החוזק שלו, לפי העניינים שלו.

אז זה הצעה די רצינית ודי באה בחשבון והעובדה היא שבארה"ב הרבה מהאנשים המכובדים שמו הרבה מההון שלהם באס אנד פי במקום להיות משקיע אקטיבי ולמכור מניות ולקנות מניות זה הוכיח את עצמו. ניסו שקניית מניות תהיה על ידי קוף... זה הצליח לא פחות מאשר על ידי המומחים הכי גדולים.. לקחו קוף שהוא ייקח את המניות בסופו של דבר התשואה הייתה יותר גבוהה מאשר המומחים הגדולים... זה המציאות. (יש גם מדד ישראלי אותו דבר, פה זה בעיות קצת עם ריבית, וזה צריך לדעת איך לעשות את זה, הם לא כל כך מאשרים את התעודות סל ואת העוקבי סל.) אבל מדדים זה במפורש דרך לא רעה! אתה לא צריך להיות בזה! אל תסתכל כל יום מה קרה עם האס אנד פי ומה ירד ומה עלה! זה צריך לטווח ארוך ולא חלילה כשקורה איזה נפילה מיד לברוח ולשרוף את הכסף, עכשיו זה מאוד גבוה האס אנד פי אבל זה אפשרות בהחלט סבירה לאברך שרוצה לחסוך את הכסף! תבדקו בסימולטור של בנקל תראו נפלאות! בגלל שיש פה ריבית דריבית מה שבדירות אין את הדבר הזה...

נ.ב. הדברים נכתבו לפי הבנת הכותב ואם נפלה חלילה שגגה יש לתלות אותה בכותב